

Čís. 17224.

Rozlišení námitek z důvodu ručení ze správy (§ 932 obč. zák.) od námítky nenáležitého plnění (§ 1052 obč. zák.).

Jestliže jeden smluvce nepřijme plnění nabídnuté druhým smluvcem a namítá druhému smluvci náležajícimu na vzájemné plnění smlouvy, že nabízené plnění nevyhovuje ustanovením smlouvy, nejde o nárok ze správy, nýbrž o námítku nenáležitého splnění. O námítku ručení ze správy pro vady plnění by šlo jen tehdy, kdyby smluvce nabídnuté plnění přijal jako smluvní plnění.

(Rozh. ze dne 10. února 1939, Rv I 2416/38.)

Dne 20. prosince 1936 koupil žalovaný od Marie L. řeznický podnik s veškerým příslušenstvím, t. j. s krámem se zařízením potřebným k provozu řeznické živnosti a k zpracování masa, dále s živým koněm, valníkem a koňskou porážkou, zapsanou ve vložce č. 2601 poz. kn. P., za 18.000 Kč. Při koupi dal žalovaný 1.000 Kč závdavkem a zbytek kupní ceny 17.000 Kč se zavázal zaplatiti v hotovosti ihned po převzetí závodu počátkem ledna 1937, a to do rukou prodávající. Přes to však žalovaný koupený závod připravený pro něho k odevzdání nepřevzal. Domáhá se proto žalobkyně, které jmenovaná prodatelka postoupila zbytek kupní ceny, na žalovaném zaplacení 17.000 Kč s přísl. Nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolací soud schvaluje názor prvního soudu, že se žalovaný — namítaje, 1. že si zcizitelka ponechala pro sebe součásti zařízení kuchyně a prodala koně a valník k prodané živnosti patřící (hmotné vady), a 2. že dodatečně vyšly najevo knihovní a obchodní dluhy, za které žalovaný podle § 1409 obč. zák. ručí (vady rávní) — domáhá správy podle §§ 922 a násl. obč. zák. Avšak uplatňované vady nejsou takové, že je nelze napravit a pro ně věci řádně užívat. Žalovaný se nemůže domáhati zrušení smlouvy, nýbrž jen přiměřeného snížení kupní ceny nebo opravy nebo doplnění toho, co schází (§ 932 obč. zák.). Toho se však žalovaný nedomáhá, takže jest povinen zaplatiti kupní cenu, když není oprávněn domáhati se zrušení smlouvy. Nehledíc na to, nebyly hmotné vady mimo prodej koně ani dokázány. Ježto se však žalovaný nedomáhal snížení kupní ceny v řízení před soudem první stolice, neodpočetl první soud právem výtěžek z prodeje koně od zažalované pohledávky. Co do knihovních dluhů nemá správa podle § 928 obč. zák. místa. Ani obchodní dluhy nemohou odůvodniti nárok na zrušení smlouvy podle § 932 obč. zák., takže nárok na zrušení smlouvy není odůvodněn vytýkanými vadami ani hmotnými ani právními. Nelze žalovanému ani přisvědčiti, pokud uplatňuje, že mu přísluší zadržovací právo podle §§ 1409, 1052 obč. zák. Podle § 1409 obč. zák. jest žalovaný sice přímo zavázán za dluhy patřící k převzatému podniku, z toho však nelze dovoditi, že žalovaný má právo zadržeti si z kupní ceny částku připadající na tyto dluhy. Předpisy §§ 471, 1052 obč. zák. nemají tu významu, ježto nejsou

splněny jejich předpoklady. V § 1409 obč. zák. nejde o rukojemství, nýbrž o přímý závazek nabyvatele, a proto nemá nabyvatel ani práva žádati zajištění (§ 1364 obč. zák.). Teprve zaplacením dluhů se stává podle § 1358 obč. zák. věřitelem a nabývá tím práva k započtení, avšak za další podmínky, že dluhy smlouvou nepřevzal a ručil za ně podle § 1409 obč. zák. Že dluhy zcizitelky Marie L. zaplatil, žalovaný ani ne tvrdí, takže nemá práva k započtení. Prvý soud proto právem uznal žalovaného povinným podle žalobní žádosti.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky nižších soudů a uložil soudu první stolice další jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Oba nižší soudy posuzovaly obranu žalovaného jen s hlediska předpisů zákona o ručení ze správy. Než o takovém ručení a takových nárocích ze správy možno mluvíti jen tenkrát, jestliže bylo plnění jako smluvní plnění netoliko nabídnuto, ale i druhým smluvcem jako plnění přijato a jestliže se teprve po takovémto splnění smlouvy domáhá jeden ze smluvců nároků pro vady smluvního předmětu netoliko nabídnutého, ale i přijatého. Jinak má se věc, nabídne-li jeden ze smluvců plnění, jež druhý smluvce — nechť již z jakýchkoli důvodů — odepře přijmouti. V takovém případě má ovšem smluvce, který, nabídnuv plnění, není v prodlení, právo žádati od druhého smluvce splnění smlouvy podle jejího obsahu, kdežto druhý smluvce může namítati, že nabízené, avšak nepřijaté plnění neodpovídalo ustanovením smlouvy, a že on proto odepřev přijmouti takovou nabídku plnění, neodpovídající smlouvě, jedná podle svého práva a není v prodlení s přijetím nabízeného plnění, a může pak z toho dovozovati všechny důsledky podle právních předpisů z toho vyplývající. Tu arci nejde ani o redhibici, ani o nárok na snížení úplaty pro vady, nýbrž jde o námitku nenáležitosti plnění (*exceptio non adimpleti contractus*) podle § 1052 obč. zák. Nezáleží na tom, že v souzeném případě byl i žalovaný sám mylného právního názoru, že snad skutečně jde nebo může jíti v některém směru o nároky ze správy, protože jednak by tento jeho mylný názor právní nebyl rozhodující, ježto předmětem přezkoumání s hlediska správnosti právního posouzení je názor projevový v napadené m rozsudku, jednak vyplývá však z provedení opravných prostředků, v nichž žalovaný uplatnil důvod nesprávného právního posouzení vůbec, že v celku s právním posouzením nižších soudů přece jen nesohlasí, když, prováděje opravné prostředky ukazuje na ty nebo ony právní nebo skutkové okolnosti, jež považuje za rozhodující podle onoho hlediska, které by bylo správné.

V souzené věci vyplývá již z žalobkynina přednesu, že k splnění smlouvy ještě nedošlo; uvádí totiž, že prý sice prodaný podnik byl postupitelkou (Marií L.) k předání (odevzdání) žalovanému přichystán, že však jej žalovaný nepřevzal a že veškeré zařízení v tržové smlouvě uvedené je žalovanému k dispozici. V obraně žalovaného nelze tudíž spatřovati námitky z ručení ze správy, nýbrž — jak již bylo uvedeno, — ná-

mitky opírající se o předpis § 1052 obč. zák. S toho právního hlediska nebyla však věc v řízení před nižšími soudy probírána ani po stránce právní, ani po stránce skutkové a nebyla probrána zejména ani v tom směru, zda šlo o plnění jednotné a nedělitelné, či zda může býti jak závazek žalobkyně, po případě její postupitelky, tak i závazek žalovaného pokládán za dělitelný, a s jakými důsledky.

Protože podle toho věc není pro dovolací soud zralá k rozhodnutí a vadnost zasahuje již řízení před soudem procesním, bylo další projednání a nové rozhodnutí uložiti tomuto soudu.

Čís. 17225.

Náhradní nárok zadního věřitele podle § 222 ex. ř. jest stanoviti podle poměru berních hodnot i tehdy, jestliže spoluzavázané nemovitosti, které nebyly současně prodány, byly po rozvrhovém roku prodány jinému vydražiteli. To, že spoluzavázané nemovitosti byly prodány v jiné exekuční dražbě, může míti význam jen pro výkon vkladu náhradního nároku.

Výpočet náhradního nároku.

Není-li simultanní pohledávka, na jejíž místo má nastoupiti náhradní nárok, vykonatelná, nelze již z toho důvodu knihovně vyznačiti náhradní nárok jako vykonatelný.

(Rozh. ze dne 14. února 1939, R I 1536/38.)

Srov. rozh. č. 7256 Sb. n. s.

Při rozvrhu nejvyššího podání dosaženého za vložku č. 1760 bylo na pohledávku Všeobecné dělnické záložny, váznoucí simultánně ještě na pěti vložkách č. 125, 1835 a 690, 691, 1396, žádáno prikázání celého zbytku nejvyššího podání, tudíž větší částky než poměrné. Proto následující věřitel Jakub K., jemuž příslušela podle vložky č. 1760 celkem pohledávka 2.789 K, žádal při rozvrhovém roku dne 6. dubna 1937 prikázání náhradního nároku v uvedených neprodaných pěti vložkách. **E x e k u č n í s o u d** přiznal Jakubu K. náhradní nárok, ale jen ve vložkách č. 125 a 1835, — poněvadž vložky č. 690, 691 a 1396 byly později v jiném řízení dne 12. května 1937 rovněž vydraženy —, a to v oněch dvou vložkách mu jej přiznal toliko částkami připadajícími jen na tyto dvě vložky poměrně k ostatním čtyřem vložkám. **R e k u r s n í s o u d** potvrdil napadené usnesení. **D ů v o d y:** Pro určení podmínek a rozsahu náhradního nároku podle § 222 ex. ř. je rozhodující čas rozdělení dražebního výtěžku, nikoli čas rozvrhového roku (viz Neumannův a Lichtblauův Komentář k ex. ř., str. 727). Ze zákona nelze vyvoditi, že by byla ve všech případech rozhodující jen doba návrhu po případě že by nebylo možno přihlížeti v rozhodnutí k okolnostem, které nastaly po návrhu. Zejména tam, kde se materiálně změnily právní předpoklady nároku poté, kdy byl uplatněn, ale dříve než bylo o něm rozhodnuto, nelze